

Raadsvoorstel

Onderwerp **Besluit algemeen belang gescheiden afvalinzameling scholen en verenigingen**

Kenmerk

Datum verzending woensdag 28 oktober 2020

Besluitvormende raad donderdag 17 december 2020.

Consulterende raad

Namens het college van burgemeester en wethouders van gemeente Assen
de heer M.L.J. Out, burgemeester
de heer T. Dijkstra, secretaris

1 Beslispunten

- 1.1 De gescheiden inzameling van PMD en GFT afkomstig van scholen en verenigingen te verklaren tot algemeen belang in het kader van artikel 25h, lid 6, van de Mededingingswet.
- 1.2 Dit besluit te laten gelden tot 1 augustus 2024 of tot de dag dat ook marktpartijen deze dienst voor een acceptabel tarief kunnen aanbieden.

2 Inleiding

Afval dat vrijkomt bij scholen en verenigingen is bedrijfsafval. Op dit moment wordt dit niet of nauwelijks - op oud papier en karton na - gescheiden ingezameld. De reden hiervoor is dat marktpartijen de organisaties deze mogelijkheid niet aanbiedt, of dat het prijskaartje hiervoor zo hoog is dat de organisaties dat niet kunnen bekostigen. Scholen en verenigingen willen hun afval wel graag gescheiden laten inzamelen om hun deelnemers, scholieren of leden bewust te maken van het belang van afvalscheiding, ook omdat iedereen dat thuis al gewend is.

Gemeenten hebben op grond van titel 10.4 van de Wet milieubeheer een zorgplicht voor de inzameling van huishoudelijk afval. Bedrijfsafval wordt in Assen ingezameld door erkende afvalinzamelaars (marktpartijen) of door de afdeling Bedrijfsafval van Team Reiniging (BATR). Om gescheiden afvalinzameling door scholen en verenigingen te stimuleren, zou de gemeente het PMD en GFT van deze organisaties kunnen inzamelen op de eigen route voor huishoudelijk afval. Door dat te doen voert de gemeente echter een economische activiteit uit, die kan leiden tot oneerlijke concurrentie met marktpartijen. Dit is strijdig met de Wet Markt en Overheid. Het doel van de Wet Markt en Overheid is om concurrentievervalsing door de overheid tegen te gaan en ondernemers te beschermen. Deze wet kent een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is een economische activiteit die in het algemeen belang wordt uitgevoerd (Hoofdstuk 4b, artikel 25h, lid 6 van de Mededingingswet). De grondslag voor een interventie van de overheid wordt geduid in bijlage 4. De gemeenteraad moet deze activiteit dan wel als zodanig aanwijzen voor een maximale termijn van vijf jaar. Na dit raadsbesluit kan de gemeente starten met de uitvoering.

Dit besluit heeft alleen betrekking op de inzameling van de grondstoffen PMD en GFT bij de scholen en verenigingen in de gemeente voor zover zij geen contract hebben met BATR. De gemeente sluit een overeenkomst met de scholen en verenigingen die hun grondstoffen PMD en GFT gescheiden willen laten

inzamelen door de gemeente. Andere afvalstromen worden niet door BATR ingezameld maar aan de huidige inzamelaar overgelaten. De organisaties kunnen hun bestaande contract voor inzameling en verwerking van restafval handhaven. Dit besluit zal tot 1 augustus 2024 gelden of tot de dag dat ook marktpartijen deze dienst voor een acceptabel tarief aanbieden naar aanleiding van het Tweede Kamer amendement Schonis van 30 maart 2020. Het besluit staat open voor bezwaar en beroep. Het project zal in 2023 worden geëvalueerd.

3 Beoogd effect

Scholieren of leden van verenigingen worden op school of bij hun vereniging gestimuleerd hun afval, net als thuis, te scheiden. Door ook op school of bij de vereniging afvalscheiding aan te bieden worden scholieren of leden niet meer in een conflictsituatie gebracht. 'Overal je afval scheiden' wordt vanzelf de norm.

4 Argumenten

- 4.1.1 Afval scheiden op organisaties versterkt de bewustwording.
Het college vindt afval scheiden belangrijk. Het draagt bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente. Wij krijgen vragen van scholen en verenigingen of het mogelijk is om hun afval gescheiden aan te bieden en wat de gemeente hierin voor hen kan betekenen. Lessen rond afval scheiden en voorkomen van zwerfafval zullen sterker overkomen wanneer op school, net als thuis, ook daadwerkelijk het afval kan worden gescheiden. Jong geleerd is oud gedaan.
- 4.1.2. Een besluit in het kader van algemeen belang is nodig om te voldoen aan de gedragsregels van de Mededingingswet.
De gedragsregels zijn bedoeld om een gelijk speelveld te creëren tussen de overheid, wanneer deze economisch actief is en de marktpartijen waarmee zij in concurrentie treedt. Op de wetgeving geldt een aantal uitzonderingen, waaronder de bepaling dat de gedragsregels niet gelden wanneer de activiteit plaatsvindt in het algemeen belang. De gemeenteraad heeft beleidsvrijheid om hiertoe te besluiten.
- 4.1.3 Marktpartijen bieden gescheiden inzameling van PMD en GFT niet aan.
Veel organisaties willen graag het afval scheiden, maar marktpartijen bieden dit over het algemeen niet aan, of het is erg kostbaar en daardoor financieel niet haalbaar voor organisaties. Dit heeft onder andere te maken met de vergoeding die gemeenten wel ontvangen voor de inzameling van PMD, maar marktpartijen niet. De markt werkt wel voor restafval. Daarom handhaven organisaties hun huidige contract met marktpartijen.
- 4.1.4. De uitvoering van de inzameling bij deze organisaties is praktisch en financieel goed haalbaar.
De verwachte hoeveelheid grondstoffen vanuit de organisaties is zeer klein ten opzichte van de ruim 32.100 huishoudens in de gemeente. De organisaties liggen op de reguliere routes die de inzamelwagens nu ook al rijden in de wijken. Hierdoor zal de uitvoering van de inzameling bij organisaties geen merkbaar financieel effect hebben.
- 4.2 Het besluit geldt tot 1 augustus 2024 of tot de dag dat ook marktpartijen deze dienst voor een acceptabel tarief aanbieden, naar aanleiding van het Tweede Kamer amendement van Schonis van 30 maart 2020. In dit amendement wordt bedrijfsafval zoals groente-, fruit- en tuinafval (GFT) evenals plastic- en metalen verpakkingen en drankkartons (PMD), afkomstig van maatschappelijke instanties en gelijkend op huishoudelijk afval, gelijkgeschakeld met huishoudelijk afval waardoor dit afval ook als zodanig kan worden ingezameld.
Een maximale duur waarborgt dat belangen van marktpartijen in de toekomst niet onevenredig worden geraakt. De uitzondering in het kader van het 'algemeen belang' op de Mededingingswet heeft geen onbepaalde duur, maar geldt in beginsel voor maximaal vijf jaar. Om te waarborgen dat de belangen van belanghebbenden ook in de toekomst niet onevenredig worden geraakt als gevolg van de uitzonderingen, zal periodiek worden geëvalueerd of een uitzondering op grond van het algemeen

belang noodzakelijk blijft. De gemeente kan op ieder moment besluiten het verrichten van deze activiteiten te staken.

5 Kanttekeningen

- 5.1 Er is een kans dat er juridische procedures worden gestart omdat marktpartijen zich geschaad voelen in hun belangen. De ervaringen in andere (Drentse) gemeenten zijn echter dat er nog geen procedures zijn aangespannen.

De gemeente begeeft zich op de commerciële markt op zo'n wijze dat gesproken kan worden over oneerlijke concurrentie. Aangezien marktpartijen de diensten niet of niet tegen een voor organisaties acceptabel tarief aanbieden, is de inschatting dat de marktpartijen op dit moment nog geen moeite zullen hebben met deze gemeentelijke dienstverlening. Dit blijkt ook uit vergelijkbare ervaringen van andere gemeenten in het land. Om de markt niet te veel te verstoren continueren de organisaties hun huidige contract voor restafval. Een financiële compensatie voor marktpartijen is daarom niet aan de orde.

Door het PMD en GFT van scholen en verenigingen op te nemen in de huishoudelijke inzameling wordt veel administratieve rompslomp, zoals overboekingen van BATR naar de huishoudelijke inzameling, voorkomen. Aangezien veel gemeenten de inzameling van PMD en GFT bij scholen en verenigingen in de huishoudelijke inzameling opnemen wordt het niet noodzakelijk geacht dit in Assen anders te regelen louter en alleen omdat Assen nog een afdeling Bedrijfsafvalinzameling kent.

6 Kosten, baten en dekking

Dit besluit heeft geen noemenswaardige financiële of administratieve consequenties omdat de inzameling wordt meegenomen in de bestaande inzamelroutes van het huishoudelijk afval. Er vindt geen overheveling van kosten plaats van Huishoudelijk Afval naar Bedrijfsafval.

7 Communicatie, participatie

De scholen en verenigingen worden persoonlijk benaderd om hun interesse te peilen. De eerste reacties vanuit de sportverenigingen zijn positief. Er is een online-voorlichtingsbijeenkomst met assistentie van Rijkswaterstaat in de maak. Rijkswaterstaat heeft al diverse projecten over afval op scholen afgerond. Daarna kan er eventueel een gemeentelijke mededeling over het aantal deelnemers worden geplaatst. Organisaties worden na de start van de gescheiden inzameling enkele maanden begeleid om de afvalscheiding goed vorm te kunnen geven. Na verloop van tijd worden ze bevraagd op hun ervaringen met afvalscheiding. Deze bevindingen worden opgenomen in een voortgangsverslag, dat onderdeel is van de tussentijdse evaluatie.

Tijd	Actie
2020	
Najaar 2020	Persoonlijke benadering scholen en verenigingen peiling interesse.
2021	
Eerste kwartaal	Na raadsbesluit en bezwaar- en beroepstermijn: - Informatiebijeenkomsten (fysiek en/of digitaal) over gescheiden inzameling. - Start inzameling bij scholen en verenigingen.
Doorlopend	Begeleiding scholen en verenigingen scheiden van afval.
2023	
Medio 2023	Evaluatie PMD-GFT scholen en verenigingen.

8 Vervolg

De inzameling van PMD en GFT bij scholen en verenigingen zal medio 2023 worden geëvalueerd. Deze evaluatie zal met het college en de gemeenteraad worden gedeeld.

De raad van de gemeente Assen,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 oktober 2020.

Besluit

- 1.1 De gescheiden inzameling van PMD en GFT afkomstig van scholen en verenigingen te verklaren tot algemeen belang in het kader van artikel 25h, lid 6, van de Mededingingswet.
- 1.2 Dit besluit te laten gelden tot 1 augustus 2024 of tot de dag dat ook marktpartijen deze dienst voor een acceptabel tarief kunnen aanbieden, naar aanleiding van het Tweede Kamer amendement Schonis van 30 maart 2020.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 17 december 2020.

De raad voornoemd,

Voorzitter, M.L.J. Out

Griffier, J. de Jonge